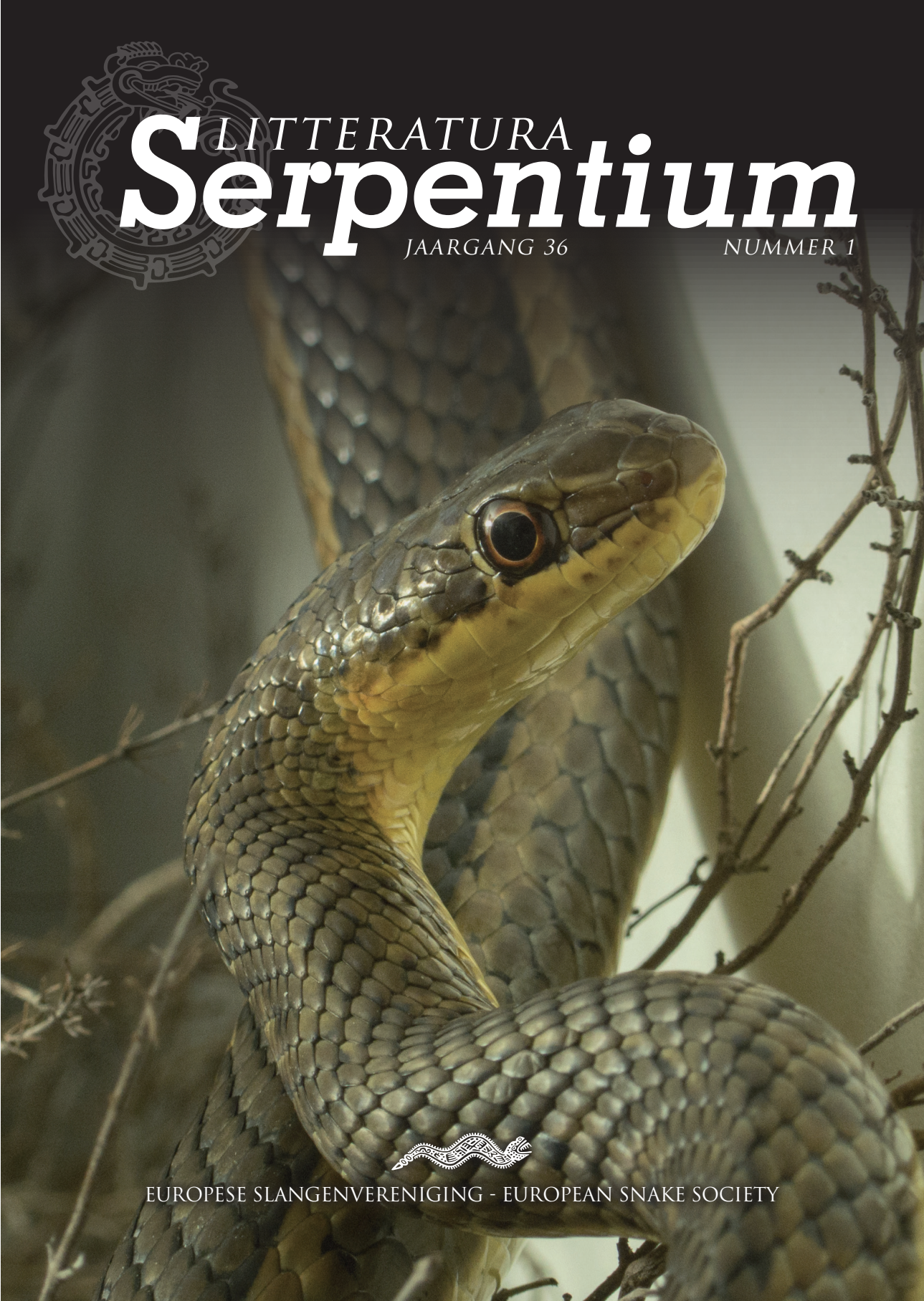

LITTERATURA *Serpentium*

JAARGANG 36

NUMMER 1

EUROPESE SLAGENVERENIGING - EUROPEAN SNAKE SOCIETY

INHOUDSOPGAVE

■ ARTIKELEN

In memoriam Bert Abuys 6
Marc Abuys

Een adder meer of minder 13
Ron Bronckers

De kweek met *Psammophis sibilans*. Deel 1 17
Ton Steehouder

■ RUBRIEKEN

Goed om te weten 32
Biologische bestrijding van bloedmijt in het terrarium
Jan-Cor Jacobs

Leuk om te weten 37
Een slang voor een hart
Marcel van der Voort

Rectificatie 39

CONTENTS

■ ARTICLES

- In memoriam Bert Abuys 6
Marc Abuys
- Adders: more or less 13
Ron Bronckers
- Breeding *Psammophis sibilans*. Part 1 17
Ton Steehouder

■ COLUMNS

- Good to know 32
Biological control of snake mite in the terrarium
Jan-Cor Jacobs
- Nice to know 37
A snake for a heart
Marcel van der Voort
- Rectification 39

VOORWOORD

Tijdens de slangendag in oktober 2015 viel het één van de redacteuren (MvdV) op dat er ettelijke geïnteresseerden waren die weliswaar aandachtig in de losse afleveringen van *Litteratura Serpentina* bladerden, maar ze uiteindelijk toch maar weer teruglegden, zonder door de boeiende inhoud en de schitterende lay-out ertoe verleid te zijn om een abonnement te nemen, en zo lid te worden van de Europese Slangenvereniging. Desgevraagd vertelden enkelen, dat ze het blad er inderdaad prachtig vonden uitzien, maar dat de inhoud hun toch wel erg moeilijk leek. Verder vragend bleek, dat sommigen beginnende slangenhouder waren, of overwogen dat te worden, maar dat ze in alle losse nummers die ze doorgebladerd hadden, weinig tot geen artikelen voor beginners hadden aangetroffen. Ze hadden gelijk!

De redactie trekt zich deze kritiek aan. *Litteratura Serpentina* moet een tijdschrift zijn waarin iedereen iets van zijn gading moet aantreffen: van beginners tot experts, van kwekers tot taxonomen, van habitatbezoekers tot leunstoelavonturiers. We zullen in een afzonderlijke aflevering van *Litteratura Serpentina* natuurlijk nooit alle genoemde categorieën tevreden kunnen stellen, maar in een complete jaargang zouden ze toch allemaal iets van hun gading aangetroffen moeten hebben.

We menen een belangrijke stap in de goede richting te zetten, door een nieuwe rubriek in het leven te roepen. U kent al 'Leuk om te weten', de rubriek waarin pretentieloze opmerkingen over slangen in brede zin opgenomen worden. In de nieuwe rubriek 'Goed om te weten' willen we zo veel en vaak als mogelijk is praktische tips geven voor het verantwoord houden van slangen. We prijzen ons gelukkig dat Jan-Cor Jacobs deze nieuweling meteen gewicht en status kan geven met zijn bijdrage over een probleem waarmee elke slangenhouder te maken kan krijgen: bloedmijt!

Van de redactiemedewerkers hebben we ing. Richard de Jong bereid gevonden om de taak van wetenschapsjournalist op zich te nemen. Dat

FOREWORD

During the snake day in October 2015, one of the editors (MvdV) noticed numerous people who were attentively browsing through loose issues of *Litteratura Serpentina*. The fascinating content and splendid lay-out however, did not tempt them to eventually take a subscription and become a member of the European Snake Society. When inquiring some of those persons, they apparently found that the journal looked great, but the level of the content seemed fairly difficult in their opinion. Further questioning indicated that some of them were starting or prospective snake keepers. They judged that most articles published in the loose issues that they were browsing did not deal with topics that were of interest to their category of snake keepers. They were right!

The editorial board is concerned with these remarks. *Litteratura Serpentina* should be a journal that complies with the demands of all readers: from starters to experts, from breeders to taxonomists, from peoples going out into the field to peoples who passively explore the natural habitats of snakes. Although we will not be able to satisfy all those demands in a single issue of *Litteratura Serpentina*, we should be able to meet these needs by addressing them throughout a complete volume.

Starting a new section is considered as a step in the right direction. You were already acquainted with the column 'Nice to know', the section that deals with unpretentious notes about the most elaborate aspects on snakes. In the new column 'Good to know' we aim to provide practical advice as much and as frequently as possible. We are happy that Jan-Cor Jacobs immediately provides the necessary weight and status to this new section by sharing a contribution on a topic that is encountered sooner or later in each snake collection: snake mite!

From the editorial board members ing. Richard de Jong was found willing to act as scientific editor. Richard will regularly report on relevant and interesting national and international herpetological publications.

houdt in dat Richard nationale en internationale herpetologische en daarmee samenhangende, interessante publicaties in de gaten houdt, en in *Litteratura Serpentina* regelmatig verslag van zijn bevindingen zal doen.

Bovendien zal Richard zich bezig houden met de taxonomische invalshoek van de herpetologie. De laatste tijd vinden er veel mutaties plaats in de systematiek van de slangen en *Litteratura Serpentina* moet natuurlijk de plaats zijn waar u met regelmaat bijgepraat wordt over in ieder geval de belangrijkste ervan. Onder meer bij de melkslangen (*Lampropeltis*-ssp.) heeft recentelijk een herverdeling plaatsgevonden. Richard zal dan ook in de tweede aflevering van deze jaargang hierop ingaan. Houders van melkslangen die denken dat ze een bijdrage kunnen leveren aan de tweede aflevering, nodigen we uit de redactie even een berichtje te sturen. Wellicht kunnen we zo tot een themanummer komen.

Over een volgend punt willen we u nu ook maar meteen informeren. Op de afgelopen slangedag bleek dat de populariteit van *Python regius* eerder is toe- dan afgenomen. Niet alleen beginnende slangenhouders zal het duizelen bij het zien van zoveel varianten, ook gevorderden kunnen de weg kwijtgeraakt zijn. Daarom is de redactie voornemens om in de derde aflevering van *Litteratura Serpentina* vooral aandacht aan deze bijzondere slang te schenken. Wij roepen houders en kwekers van *Python regius* op zich bij de redactie melden, als zij menen dat zij een bijdrage aan dit nummer kunnen leveren, dat zodoende ook het karakter van een themanummer zou kunnen krijgen.

In theorie is de 36ste jaargang nu al in grote lijnen bekend, want ook het vierde nummer staat al enigszins in de steigers, maar daarover in een volgend nummer meer. Rest ons slechts u veel leesplezier toe te wensen met dit eerste nummer. En... schroom niet om ons te benaderen, als u een bijdrage wilt leveren aan één van de komende afleveringen van *Litteratura Serpentina*.

Marcel van der Voort
Tom Hellebuyck

In addition, Richard will deal with herpetological taxonomy. Recently, many changes occurred in the taxonomical classification of snakes and of course *Litteratura Serpentina* should keep the readers informed on relevant alterations. Among other things, a recent reclassification of milk snakes (*Lampropeltis* spp.) has been established. Accordingly, Richard will elaborate on this topic in the second issue of this year's volume. Milk snake keepers that may be able to provide a significant contribution are strongly encouraged to inform the editorial board on this. Presumably this may lead to a theme issue.

In the meantime we would like to inform you about another matter. During the last snake day the popularity of *Python regius* seemed to have increased rather than to have faded. The large number of variants does not merely dazzle beginning snake keepers, but also overwhelms more experienced snake keepers. Accordingly, the editorial board is planning to give particular attention to this intriguing snake species in the third issue of *Litteratura Serpentina* and would like to place a call for contributions to keepers and breeders of *Python regius*. Contributions will be welcomed by the editorial board, hoping to shape the third issue into another theme issue.

Theoretically, the outline of the 36th volume is already known as the shape of the fourth issue has also been set. We will inform you about this in the next issue. We hope that you will enjoy reading this first issue. And... certainly do not hesitate to contact us if you are considering to submit a contribution to one of the upcoming issues of *Litteratura Serpentina*.

Marcel van der Voort
Tom Hellebuyck

GOED OM TE WETEN

GOOD TO KNOW

Goed om te weten is een nieuwe rubriek in *Litteratura Serpentina*. De redactie beoogt daarmee praktische tips te geven voor vragen van zowel beginnende als gevorderde slangenhouders. Die vragen kunnen gaan over een breed spectrum van de slangenhouderij:

- hoe verwarm ik mijn terraria, als ik over enige tijd geen 'normale' gloeilampen meer kan kopen?
- welk substraat kan ik het beste gebruiken voor het uitbroeden van eieren?
- hoe ziet een ideale incubator voor het uitbroeden van eieren eruit?
- hoe komt het dat mijn slangen zo slecht vervellen?
- is het zinvol om voedingssupplementen te gebruiken en zo ja, welke?
- hoe zet ik een eigen muizenkweek op?
- ik wil geen levende prooi aanbieden; hoe kom ik aan dode prooidieren?
- mijn slang eet slecht; wat te doen?
- hoe moet ik dwangvoederen en moet ik dat wel?
- etc.

Als u uw vraag doorstuurt naar één van de redacteurs, dan gaan we op zoek naar iemand die een passend en betrouwbaar antwoord kan geven. Mocht u al een duidelijk antwoord hebben op één van de hierboven gegeven voorbeeldvragen, dan zien we dat antwoord graag tegemoet. De redactie nodigt eenieder uit om van deze rubriek een onmisbaar onderdeel van iedere aflevering te maken. Geen illustratiever voorbeeld om deze rubriek mee te laten starten dan de bijdrage van Jan-Cor Jacobs!

Biologische bestrijding van bloedmijt in het terrarium

Jan-Cor Jacobs

Wie slangen houdt, krijgt er vrijwel zeker mee te maken: bloedmijt in het terrarium. Het onge-

Good to know is a new column in *Litteratura Serpentina*. The editorial board aims to provide practical hints that address questions from starting as well as experienced snake keepers in this novel section. These questions may relate to a broad variety of aspects towards snake keeping:

- how do I heat my terraria when it will no longer be possible to buy 'regular' heating bulbs in the near future?
- which substrate do I preferentially use to incubate eggs?
- how does an ideal incubator for snake eggs look like?
- why do my snakes show incomplete shedding?
- is the use of nutritional supplements required and if this is the case, what supplements should I use?
- how do I set up a breeding colony of mice?
- I prefer to offer dead feeding items; where can I acquire these?
- my snake is showing decreased appetite; what can I do about this?
- do I need to perform assisted feeding and how is this done?
- etc.

If you forward your question to one of the editors, then we will seek the appropriate person to provide a suitable and reliable response. If you would have a sound reply detailing the solution to one of the sample questions listed above, then we will be happy to receive your contribution. The editorial board warmly welcomes all of you to help us and built this column into an indispensable section of each issue. The following contribution by Jan-Cor Jacobs may serve as the perfect example to initiate this column.

Biological control of snake mite in the terrarium

Jan-Cor Jacobs

Anyone keeping snakes as a pet, almost certainly will have to deal with it: snake mite in-

IN DE SERIE **HERPETOLOGISCHE BUNDELS** ZIJN VERSCHENEN:

- Marcel van der Voort, *Adders onder het gras! Over slangen in mythen en verhalen*. Een bloemlezing van cultuurhistorische artikelen zoals in de jaargangen 13 t/m 31 in *Litteratura Serpentina* zijn verschenen. Tweede, aangevulde en gecorrigeerde oplage. € 17,50.
- *Herpetologische Bundels deel 2: Ziekte en gezondheid bij slangen, deel 1*. Een bloemlezing van medische artikelen uit de jaargangen 1 t/m 10 van *Litteratura Serpentina*. € 27,50.
- *Herpetologische Bundels deel 3: Ziekte en gezondheid bij slangen, deel 2*. Een bloemlezing van medische artikelen uit de jaargangen 12 t/m 25 van *Litteratura Serpentina*. € 29,50.
- Ron Bronckers, *Adderjagers! Portretten van een verdwenen beroep*. Verzamelde artikelen uit de jaargangen 28 t/m 34 van *Litteratura Serpentina*. € 17,50.
- *Waterslangen*. Bloemlezing van artikelen over waterslangen uit de jaargangen 1 t/m 30 van *Litteratura Serpentina*. € 15,-.

Binnen Nederland te bestellen door het juiste bedrag + € 2,50 portokosten over te maken op Postbankrekening (IBAN): NL96 INGB 0004 4388 55 BIC: INGBNL2A van de penningmeester van de Europese Slangenvereniging te Brunssum, onder vermelding van de titel van het gewenste deel. U krijgt uw exemplaar dan toegestuurd.

PUBLISHED IN THE SERIES **HERPETOLOGICAL VOLUMES:**

- Marcel van der Voort, *There's a snake in the grass! About snakes in myths and stories*. € 17,50.
- Ron Bronckers, *Viper hunters! Portraits of a vanished profession*. € 17,50.
- A.A. Verveen, *The Behaviour Cycle of the Boa constrictor in Captivity*. € 29,50.

Please contact the treasurer to order a copy: treasurer@snakesociety.nl. Outside The Netherlands + € 6,50 postage!

